

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Tdo/37/2020
Identifikačné číslo spisu: 2217010339
Dátum vydania rozhodnutia: 02.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2217010339.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a členov senátu JUDr. Martina Bargela a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí konanom 2. septembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného K. K. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona o dovolaní obvineného K. K., zastúpeného obhajcom JUDr. Ladislavom Pongráczom, advokát v Dunajskej Strede, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 23. mája 2019, sp. zn. 5To/32/2019, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 23. januára 2019, sp. zn. 2T/82/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. K. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 23. januára 2019, sp. zn. 2T/82/2017, uznal obvineného K. K. (ďalej len „obvinený“) vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

- od presne nezistenej doby až do dňa 24. marca 2017 od neznámych osôb (dílerov) v meste Šamorín a jeho okolí na presne nezistených miestach si zadovážoval psychotropnú látku - pervitín za účelom jej ďalšieho distribuovania, pričom dňa 24. marca 2017 v čase o 14:01 hod. bola na základe súhlasu Okresnej prokuratúry v Dunajskej Strede zo dňa 24. marca 2017 vykonaná prehliadka iných priestorov v zmysle § 101 ods. 1 Trestného poriadku v osobnom motorovom vozidle zn. C. F., EČ: A., bielej farby patriacom osobe A. J., nar. XX. R. XXXX, trvale bytom C., K., C. XXX/XX, a to na ceste č. 63, kilometrovník 21 v k. ú. Šamorín, pričom pri predmetnej prehliadke bol zaistený:

O sáčok s obsahom bielej kryštalickej látky patriaci K. K., pričom podľa vyjadrenia Kriminalistického a

expertízneho ústavu PZ Bratislava sa jedná o 3271 mg s priemernou koncentráciou 73,6% hmotnostného metamfetamínu (vyjadrený ako voľná báza), obsahujúci 2407 mg absolútneho metamfetamínu, pričom uvedené množstvo metamfetamínu považuje KEÚ PZ za 60 až 240 bežných jednotlivých dávok drogy,

O sáčok s obsahom bielej kryštalickej látky patriaci K. K., pričom podľa vyjadrenia Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ Bratislava sa jedná o 108 mg s priemernou koncentráciou 74,5% hmotnostného metamfetamínu, pričom uvedené množstvo metamfetamínu považuje KEÚ PZ za 2 až 8 bežných jednotlivých dávok drogy,

- pričom hodnota 1 gramu psychotropnej látky metamfetamínu v 1. štvrtroku 2017 v Trnavskom kraji bola 35,00 až 50,00 eur, podľa informácií o cenách drog v Slovenskej republike zistený policajtní NAKA Bratislava, čo po prepočte k množstvu zaistenej látky predstavuje sumu najmenej 118,26 eur, pričom metamfetamín je zaradený v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok,

- taktiež pervitín v meste Šamorín a jeho okolí predával minimálne trom osobám a to osobe A. J., nar. XX. S. XXXX, bytom C., časť C. XXX/XX, osobe C. K., nar. XX. K. XXXX, bytom C., časť C. XXX/XX a osobe R. W., nar. X. V. XXXX, bytom C., F. XXX/X.

Za to uložil súd prvého stupňa obvinenému podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona a § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov a 8 mesiacov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona súd prvého stupňa zaradil obvineného pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona uložil súd prvého stupňa obvinenému ochranný dohľad v trvaní 2 roky.

Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“), na podklade odvolania podaného obvineným, uznesením z 23. mája 2019, sp. zn. 5To/32/2019, rozhodol podľa § 319 Trestného poriadku a odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu z 23. mája 2019, sp. zn. 5To/32/2019, v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa z 23. januára 2019, sp. zn. 2T/82/2017, podal obvinený vlastnoručne spísané dovolanie (podanie doručené súdu prvého stupňa 3. septembra 2019), (č. l. 364 - 378 spisu), s ktorým by sa Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolačný súd“) nemal zaoberať preto, že ho v podstate nie je možné považovať za dovolanie, keďže nebolo podané v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Trestného poriadku prostredníctvom obhajcu, avšak následne dovolanie podal zákonom predpísaným spôsobom obhajca obvineného, navyše s totožnou argumentáciou. Pri rozhodovaní Najvyšší súd Slovenskej republiky prihliadal na uplatnenie materiálneho prístupu ochrany základných práv obvineného, a preto sa s osobným podaním obvineného zaoberal. Obvinený uviedol totožnú argumentáciu ako jeho obhajca v následne podanom dovolaní, nad rámec namietal, že po zrušení rozsudku súdu prvého stupňa zo 14. februára 2018, sp. zn. 2T/82/2017, uznesením odvolacieho súdu zo 14. júna 2018, sp. zn. 5To/59/2018, a vrátení veci súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, konal súd prvého stupňa v zmenenom zložení senátu, k čomu obvinený nedal súhlas a nové odvolanie bolo na odvolacom súde pridelené tomu istému senátu, ktorý rozhodoval o odvolaní obvineného proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa zo dňa 14. februára 2018, sp. zn. 2T/82/2017. Ďalej obvinený nad rámec obhajcom podaného dovolania namietal skutkové zistenia súdu, spôsob vykonávania a hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa a odvolacím súdom, uplatnenie kvalifikačného znaku podľa § 138 písm. j) Trestného zákona, ktorý je podľa názoru obvineného obsiahnutý už v zákonomnom znaku skutkovej podstaty trestného činu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi. V závere svojho

podania obvinený upriamil pozornosť na samotný trestný čin podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko mal za to, že konzumácia drog nie je v zmysle čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj len „Ústava SR“) trestná a teda nemôže byť trestné prechovávanie omamných látok pre vlastnú potrebu.

Dňa 4. decembra 2019 bolo súdu prvého stupňa doručené písomné dovolanie obvineného podané prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Ladislava Pongrácza, advokát v Dunajskej Strede, proti rozsudku súdu prvého stupňa z 23. januára 2019, sp. zn. 2T/82/2017 a proti uzneseniu odvolacieho súdu z 23. mája 2019, sp. zn. 5To/32/2018 (č. l. 414 - 418 spisu). Dovolanie podal z dovolacích dôvodov podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. g), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený v dovolaní podanom prostredníctvom obhajcu uviedol, že od začiatku trestného konania popieral spáchanie trestného činu, priznal, že si občas dáva pervitín, ale tvrdil, že drogy nikomu nepredával, jeho výpoveď bola nepriamo potvrdená znaleckým posudkom MUDr. K. I., v ktorom znalec konštatoval, že obvinený netrpí závislosťou na psychoaktívnych látkach. Opätovne popieral, že drogy nájdené pri prehliadke vozidla patrili jemu a poukázal na to, že neboli zabezpečené žiadne iné dôkazy, ktoré by potvrdzovali, že mu drogy patrili. Súdy bez akéhokoľvek dôkazu ustálili, že drogy patrili obvinenému a došlo tak k nesprávnemu právnemu posúdeniu zisteného skutku a bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu v takej miere, že porušenie indikuje zrušenie napadnutých rozhodnutí v dovolacom konaní. Svedok Q.X., ktorý bol vypočutý na hlavnom pojednávaní 19. decembra 2018, potvrdil obhajobu obvineného, že drogy nikdy nepredával. Súd svedkom, ktorí potvrdili, že obvinený drogy nepredával neuveril a z nepochopiteľných dôvodov uveril výpovediam svedkov, ktorí sú užívateľmi drog a vypovedali účelovo a tendenčne, aby sa vyhli trestnoprávnej zodpovednosti. Ďalej obvinený namietal nedostatočne zistený skutkový stav, pretože nebola objasnená otázka, komu drogy patrili a súdy tak dospeli k nesprávnemu právnemu záveru. Bolo porušené právo obvineného na obhajobu, keď bez zákonného dôvodu súd zamietol návrh na vypočutie policajtov vykonávajúcich domovú prehliadku. Vzhľadom na pochybenia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu bola obvinenému uznaná vina nezákonným spôsobom, trest uložený mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby a rozhodnutia súdov sú založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

Obvinený navrhol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby rozsudkom rozhodol, že uznesením odvolacieho súdu z 23. mája 2019, sp. zn. 5To/32/2019 a v konaní, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 9, ods. 10, § 119 ods. 1 Trestného poriadku, § 34 Trestného zákona a čl. 6 a čl. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v neprospech obvineného, zrušil napadnuté uznesenie, zároveň zrušil i rozsudok súdu prvého stupňa z 23. januára 2019, sp. zn. 2T/82/2017, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením stratili podklad a prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Dunajská Streda (ďalej len „prokurátorka“). Vo vyjadrení (č. l. 421 - 422 spisu) uviedla, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou, avšak dôvody v ňom uvedené nie sú dovolacími dôvodmi v zmysle § 371 Trestného poriadku. Námietku obvineného ohľadom nedostatočne zisteného skutkového stavu a nesprávneho spôsobu hodnotenia dôkazov v tom smere, že obvinený drogy nepredával a nebolo ustálené, či mu drogy patrili, nemožno podľa prokurátorky považovať za dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Je pravdou, že súd prvého stupňa odmietol vykonať dôkaz navrhovaný obhajobou - vypočutie policajtov vykonávajúcich domovú prehliadku, avšak toto svoje rozhodnutie odôvodnil. Nemohlo teda dôjsť k porušeniu práva obvineného na obhajobu a k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Obvinený v dovolaní neodôvodnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Dôvody dovolania sú ustanovené v § 371 Trestného poriadku a správne uvedenie konkrétnych dovolacích dôvodov je podstatné, pretože limituje rozsah prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu. Ohľadom skutkových námietok uvedených v dovolaní prokurátorka uviedla, že dovolací súd nemôže meniť, ani dopĺňať skutkové zistenia urobené súdom prvého stupňa a dovolacím

súdom.

Prokurátorka navrhla Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby podľa § 382 Trestného poriadku bez preskúmania veci odmietol dovolanie obvineného, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

K vyjadreniu prokurátorky k dovolaniu obvineného sa vyjadril obvinený v podaní doručenom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 8. júla 2020, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s vyjadrením prokurátorky a trvá na podanom dovolaní. Opätovne spochybnil dôkazy, ktoré by ho mali podľa obžaloby usvedčovať, čoho dôsledkom sú pochybnosti o skutkovej otázke. Uviedol, že si je vedomý toho, že v dovolacom konaní nemožno skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, avšak vzhľadom na postup súdov, kedy ustálili bez akéhokolvek dôkazu, že drogy patrili obvinenému, došlo tak k nesprávnemu právnemu posúdeniu zisteného skutku a bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu. Obvinený naďalej trval na tom, že v predmetnej veci bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, keďže súdy pri posúdení skutku neprihliadli na výpoveď svedkov, ktorí vypovedali v prospech obvineného. Vzhľadom na vážne pochybenia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu navrhol obvinený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby rozsudkom vyslovil porušenia zákona v jeho neprospech.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné, pretože je zrejmé, že nie sú naplnené dovolacie dôvody a poznamenáva, že v zmysle § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia (R 120/2012).

Z uvedeného je preto potrebné vyvodit', a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V úvode svojej argumentácie dovolací súd konštatuje, že dovolanie je jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov v rámci trestného konania, ktorý je spôsobilý privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať iba v prípadoch, ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu. Požadovaný jeden opravný prostriedok predstavuje v súdnom procese v Slovenskej republike inštitút odvolania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

V dovolaní musí byť uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané a aké chyby sú rozhodnutiu vytýkané. V predmetnom dovolaní obvinený konštatuje, že sa jedná o dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. g), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Nezákonným zložením je v zmysle predmetného ustanovenia nasledujúci demonštratívny výpočet procesne neprípustných situácií: namiesto senátu rozhodol samosudca, senát rozhodne v neúplnom zložení, alebo ak prísediacemu uplynulo funkčné obdobie. Nezákonným zložením súdu je takisto aj prípad účasti sudcu na rozhodovaní v senáte, ak je tento sudca zo zákona vylúčený alebo bol z rozhodovania vylúčený.

Nezákonne zloženým súdom sa teda v nadväznosti na vyššie uvedené rozumie súd, ktorý je obsadený v rozpore s ustanoveniami určujúcimi zloženie súdneho orgánu, ktorý má vec prejednať a rozhodnúť.

V tejto súvislosti je potrebné vykladať obsah čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Účelom práva priznaného podľa článku Ústavy Slovenskej republiky, uvedeného v predchádzajúcom odseku, je zabezpečiť občanovi, aby ochranu jeho právam poskytol sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc o veci konať a aby ochranu práva v rámci súdnej moci poskytol sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný (II. ÚS 87/2001). Zároveň podľa § 3 ods. 1 veta prvá a druhá zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o sudcoch“) sudca rozhoduje v senáte alebo ako jediný sudca, ak tak ustanovuje zákon. Zákon ustanovuje, kedy sa na rozhodovaní senátov zúčastňuje aj prísediaci. Napokon podľa § 3 ods. 2 zákona o sudcoch sudcovia a prísediaci sú pri rozhodovaní rovní.

Podľa § 3 ods. 3 veta prvá a druhá zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.

Podľa § 51 ods. 1 veta prvá zákona o súdoch, ak tento zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce prideliť jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí. Ustanovenie § 51 ods. 8 veta prvá zákona o súdoch, ak bude vec súdu vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci, bude pridelená sudcovi, ktorému bola ako zákonnému sudcovi pôvodne pridelená.

K zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie by malo dochádzať len výnimočne a výlučne na základe zákona. Zákonným sudcom sa totiž stáva sudca, ktorému bola vec pridelená na rozhodnutie; odňať vec jednému sudcovi a prideliť ju inému sudcovi možno iba zákonom ustanoveným postupom po splnení zákonom určených podmienok na odňatie veci. Takýmto ustanovením je v kontexte trestnej veci obvineného tvoriacej predmet dovolacieho prieskumu § 277 ods. 5 veta tretia Trestného poriadku.

Podľa § 277 ods. 5 veta tretia Trestného poriadku, ak došlo k zmene samosudcu alebo sa zmenilo zloženie senátu, musí sa hlavné pojednávanie vykonať znova; to neplatí, ak so zmenou samosudcu alebo zmenou v zložení senátu obžalovaný súhlasí.

Zmena v zložení senátu sa môže týkať prísediaceho alebo aj predsedu senátu. "Zmenou" v uvedenom zmysle slova je aj zmena samosudcu. Aj v takomto prípade na základe súhlasu obvineného sa pripúšťa možnosť pokračovať v hlavnom pojednávaní. Iná výmena sudcu spravidla nepredstavuje zmenu v osobe sudcu, predsedu senátu alebo prísediaceho takú zmenu, ktorá by bola súladná so zákonom a Ústavou Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zo spisu zistil, že uznesením odvolacieho súdu zo 14. júna 2018, sp. zn. 5To/59/2018, bol zrušený rozsudok súdu prvého stupňa zo 14. februára 2018, sp. zn. 2T/82/2017 a

vec bola vrátená súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. V zložení senátu 2T, ktorý vo veci rozhodoval a ktorému mala byť vec opätovne predložená v súlade s § 51 ods. 8 zákona o súdoch, však došlo k zmene v jeho zložení. Súd prvého stupňa vyzval obvineného, aby sa vyjadril, či súhlasí so zmenou v zložení senátu 2T podľa § 277 ods. 5 Trestného poriadku (č. l. 272 spisu). Obvinený doručil súdu prvého stupňa prostredníctvom svojho obhajcu dňa 26. júla 2018 podanie, v ktorom oznámil súhlas so zmenou v senáte 2T (č. l. 272 spisu). Senát teda rozhodoval v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Jana Koblišková a prísediaci Mária Kosárová a Ladislav Matuška až do právoplatného skončenia veci 23. mája 2019 (č. l. 301 - 304 spisu). Z obsahu spisu tak jednoznačne vyplýva, že k zmene v zložení senátu 2T skutočne došlo, obvinený so zmenou v zložení senátu dal súhlas, a súd prvého stupňa rozhodoval v zákonom zložení.

Čo sa týka pridelenia veci v rámci odvolacieho konania rovnakému senátu, ktorý rozhodoval v rámci odvolacieho konania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa zo 14. februára 2018, sp. zn. 2T/82/2017, Najvyšší súd Slovenskej republiky odkazuje na ustanovenie § 51 ods. 8 zákona o súdoch prvá časť vety, podľa ktorého ak bude vec súdu vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie vo veci, bude pridelená sudcovi, ktorému bola ako zákonnému sudcovi pôvodne pridelená.

Ak teda obvinený poukazoval na naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v tom smere, že súd prvého stupňa rozhodoval v nezákonom zložení, dovolací súd má za to, že obvinený vyjadril písomný súhlas s uvedenou zmenou a nemohlo tak byť porušený článok 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

S ohľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dôvod dovolania predpokladaný ustanovením § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nie je naplnený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorý obvinený odôvodnil tým, že súdy bez akéhokoľvek dôkazu ustálili, že drogy patrili obvinenému a súd prvého stupňa zamietol návrh obhajoby na vypočutie policajtov vykonávajúcich domovú prehliadku.

Právo na obhajobu je popri prezumpcii nevinu jedným z najdôležitejších základných práv osôb, proti ktorým sa vedie trestné konanie. Hlavným účelom tohto práva garantovaného čl. 6 ods. 3 Dohovoru, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky je dosiahnutie spravodlivého súdneho rozhodnutia. Ide o právo, ktoré je nielen v záujme trestne stíhanej osoby a na jej prospech, ale tiež v záujme demokratického právneho štátu, založeného na úcte k právam a slobodám človeka a občana.

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie. Právo na obhajobu je nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jeho legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale jeho realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale aj v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistení pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu sa právo na obhajobu zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje

celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného charakteristické pre to ktoré štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, však samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v danej trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie v konaní súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom. Obvinený bol počas celého konania pred súdom zastúpený obhajcom JUDr. Ladislavom Pongráczom. Obvinený spolu s obhajcom mali následne počas priebehu celého trestného konania plne zaručenú realizáciu im svedčiacich obhajobných práv tak, ako je predpokladané v dotknutých ustanoveniach Trestného poriadku.

Dovolací súd považuje za nevyhnutné uviesť, že obvinený v podanom dovolaní namieta že súd zamietol (správne má byť odmietol) návrh obhajoby na vypočutie policajtov vykonávajúcich domovú prehliadku, čo nemožno subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Okrem uvedeného sa súd prvého stupňa riadne vysporiadal so skutočnosťou, že daný dôkaz odmietol vykonať, čo následne potvrdil i odvolací súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nad rámec poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo obvineného v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/2008).

Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Obvinený vo svojom písomnom podaní neuviedol žiadne námietky, ktoré by opodstatňovali naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Nad rámec však Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na skutočnosť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku teda jednoznačne naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, nakoľko podľa názoru obvineného mu bolo vzhľadom na pochybenia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nezákonným spôsobom uznaná vina a uložený trest.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku môže byť naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený za trestný čin zo spáchania, ktorého bol uznaný vinným

- trest vo výmere mimo trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo trestnej sadzby sa týka len tých trestných činov, ktoré majú určitú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62a Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Trest odňatia slobody (o ktorý ide aj v predmetnej veci) má konkrétne hranice trestnej sadzby určené v príslušnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, podľa toho o aký trestný čin ide, prípadne v akej alternatíve bol spáchaný. Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemôže byť len neprimeranosť trestu pociťovaná, či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby. Tak isto neuloženie žiadneho trestu pri upustení od potrestania, resp. pri upustení od uloženia súhrnného trestu nemôže napĺňať tento dovolací dôvod.

Druhom trestu, ktorý zákon nepripúšťa, sa rozumejú najmä prípady, kedy bol obvinenému uložený niektorý z druhov trestov (§ 32 Trestného zákona) bez splnenia tých podmienok, ktoré zákon predpokladá, t. j. pokiaľ v konkrétnom prípade určitému páchatelovi za určitý trestný čin nebolo možné uložiť niektorý druh trestu s ohľadom na jeho zvláštne zákonné podmienky (napríklad trest vyhostenia občanovi Slovenskej republiky, trest zákazu činnosti za trestný čin, ktorý nebol spáchaný v súvislosti s touto činnosťou, trest prepadnutia vecí, ktorá nepatrí páchatelovi a podobne).

Obvinený bol uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, za ktorý možno podľa Trestného zákona uložiť trest odňatia slobody vo výmere od 10 rokov až do 15 rokov. Za tento trestný čin bol obvinený odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov a 8 mesiacov, bol zaradený pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia a bol mu uložený ochranný dohľad v trvaní 2 roky. Z uvedeného zreteľne vyplýva, že obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon pripúšťa a v rámci ustanovenej trestnej sadzby. Je teda nepochybné, že k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nemohlo dôjsť už len z formálnych dôvodov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že obvinený vo svojom dovolaní dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku neodôvodnil, namieta iba skutkové zistenia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, a subsumoval odôvodnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Z ustálenej judikatúry dovolacieho súdu vyplýva, že obsah konkrétne uplatnených dovolacích námietok musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacích dôvodov podľa § 371 Trestného poriadku. Pokiaľ tomu tak nie je, a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovujúce dôvody dovolania, hoci v skutočnosti obsahuje argumenty mimo takto uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

Riadiac sa vyššie uvedeným, musel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v tejto časti konštatovať, že v predmetnej trestnej veci obvineného dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nebol neplnený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho

ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorý obvinený odôvodnil tým, že súdy bez akéhokoľvek dôvodu ustálili, že drogy patrili obvinenému a dospeli k nesprávnemu záveru na základe výpovedí súdne trestaných svedkov, ktorí priznali aj konzumáciu drog a neuveril výpovediam svedkov svedčiacich v prospech obvineného.

K označenému dovolaciemu dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky opätovne poznamenáva, že v rámci dovolacieho konania nie je prípustné preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku [veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku]. Skutkový stav môže najvyšší súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, to znamená, či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Preto nemožno preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov, pretože to sú otázky upravené normami procesného práva, nie hmotným právom. Uvedený záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom Najvyšší súd Slovenskej republiky až v tretej inštancii, kde nemožno znovu vytvárať, či meniť skutkové zistenia. S ohľadom na to nemôže Najvyšší súd Slovenskej republiky spochybňovať skutkové zistenia a prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Pre Najvyšší súd Slovenskej republiky sú rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorých dovolateľ spáchal skutok tak, ako je uvedený v rozsudku súdu prvého stupňa, z ktorého skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení skutku právnou kvalifikáciou uvedenou v právnej vete rozsudku súdu prvého stupňa. Použitú právnú kvalifikáciu odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušného znaku skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Najvyšší súd tak dospel k záveru, že nie je naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený namietal použitie kvalifikačného znaku podľa § 138 písm. j) Trestného zákona podľa ktorého závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu na viacerých osobách, nakoľko má obvinený za to, že uvedený kvalifikačný znak je obsiahnutý v zákonom ustanovení § 172 ods. 1 Trestného zákona.

Podľa zaužívanej judikatúry pri trestnom čine podľa § 172 Trestného zákona je čin spáchaný na osobe, ak páchatel omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor zabezpečil niektorým zo spôsobom uvedených v odseku 1 písm. a) až c) tohoto ustanovenia (napr. doviezol, kúpil, zadovážil alebo predal) od inej osoby alebo inej osobe, na jej vlastné použitie alebo distribúciu a ktorá teda nie je poškodeným. Od tohto sa potom odvíja posúdenie znaku „na chránenej osobe“ v zmysle § 139 ods. 1, a § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona a „na viacerých osobách“ v zmysle § 138 ods. 1 písm. j) a § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona.

V zmysle vyššie uvedeného, ustanovenie § 172 ods. 1 Trestného zákona nezahŕňa kvalifikačný znak „na viacerých osobách“ tak, ako to uvádza obvinený vo svojom písomnom podaní z 21. augusta 2019 a jeho konanie je nutné právne kvalifikovať podľa ustanovenia § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona, ktorá zahŕňa osobitný kvalifikačný pojem a to v ustanovení § 138 písm. j) Trestného zákona „na viacerých osobách“.

Obvinený v dovolaní namietal, že dobrovoľné užívanie drog plnoletou osobou nie je trestné v zmysle čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a jedná sa o využitie ústavného práva. Pre tento účel nemôže byť trestné prechovávanie omamných látok pre vlastnú potrebu, pretože by to bolo v rozpore s čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a

nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Konanie, ktorého sa obvinený dopustil naplnilo skutkovú podstatu trestného činu podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona. Dopustil sa tak konania, ktoré je zákonom zakázané a je Trestným zákonom kvalifikované ako trestný čin. Z uvedeného jednoznačne vyplýva že obvinený konal čo je zákonom zakázané.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Riadiac sa vyššie uvedenými právnymi úvahami dovolací súd v predmetnej veci nezistil naplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov, ktoré obvinený vo svojom dovolaní uviedol a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.